

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Humanizált környezet

Általában nem sorolom kedvenc és szórakoztató olvasmányaim közé a minisztériumi ügyrendeket, nyomtatványokat, irányelveket, ám ezúttal igen nagy kedvvel, mondhatnám élvezettel faltam a betűket. Ugyanis, az oly sokszor hallott és sokak által megfogalmazott humanizált környezet igényét az Építési és Városfejlesztési Minisztérium állásfoglalásában látom visszaköszönni.

Visszaemlékezve, nem tudom összeszámolni hány társadalmi, építészeti vitán vettem részt, ahol az előadók, a résztvevők a tanácskozás végén keserű szájjal álltak föl. A legtöbbször, ha nem is mondták, de gondolták: fújhatjuk a magunkét, úgy sem történik semmi, pörölhetünk az építészeti egyhangúság, a lakótelepek szürkésége, sivársága ellen, mert ki figyel oda.

Az idősebb emberek mindig nagy bölcsességgel óva intettek, amikor ifjú hévvel lázadtam valamilyen általam hibásnak tartott jelenség ellen — úgymond, az idő egyszer mindent megold. S lám, a bölcsenek igazuk van, mert az Építési és Városfejlesztési Minisztérium új irányelvei egy közel kétévtizedes vita végére pontot tesznek és felszöklik egy olyan építészeti megoldás lehetősége, ami száz-ezrek óhajja.

A hivatalos állásfoglalás soraiból kiderül, nekünk lakóknak volt igazunk, amikor tiltakoztuk az új városrészek sűrű beépítettsége, a kellemetlen közérzetet előidéző építészeti unalom ellen. A mostani minisztériumi előírások már így fogalmaznak: „nagyobb településeken, ahol a koncentráltan telepített épületfajták jelentették az uralkodó formát, olyan épülettípusok szükségesek, amelyek az alacsonyabb, emberibb léptékű beépítési módok létrehozására alkalmasak”. Vagy: „az elmúlt évtizedekben uralkodóvá vált középmagas épületek tömeges alkalmazása a jövőben nem kívánatos... előtérbe kerülnek az intenzív beépítésre alkalmas 2—4 szintes lakóépületek”. Vagy: „egy ütemben épülő, egy technológiára és beruházási formára orientált építési területek várhatóan kisebbek lesznek, többnyire csupán néhány száz lakást tartalmaznak”.

Az irányelvek készítői gondolnak arra is, hogy a kellemes, otthonos közérzetet úgy lehet biztosítani, ha a ház mellett udvar is van, ahol felügyeltek nélkül játszhatnak a gyerekek, ahová kiülhetnek a szülők olvasni, horgolni, nézelődni. Ha vettem volna annyi fáradságot, hogy súlyra is lemérjem a zajártalommal foglalkozó leveleket, akkor biztosan meglepődnék, milyen sokat nyom a kellemetlen hangokkal foglalkozó irások száma, Nemcsak X, Y kedves levélírónk bombázza a Postaládát sérelmeivel, a szomszéd tapintatlansága miatt, és nemcsak Tarjánban, Rókuson, hanem sokkal több helyen akad olyan ember, aki kedvét leli abban, hogy hajnal ötkor autóját túrtaztatja. És ha szólunk neki? A legtöbbször egy életre maradó harag az eredmény. Az idegességre okot adó helyzetet az EVM irányelve úgy próbálja a jövőben feloldani, megszüntetni, hogy előírja: „a 30—50 lakásos egységek belső udvara gépjárműmentes legyen”. Előtte talány, hogy miért, csak most, a nyolcvanas években juttott eszünkbe: „a beépítési terv készítése során biztosítani lehet, hogy a személygépkocsik és személyszállító járművek ne zavarják a lakók nyugalomát”.

Ismerőseim, barátaim és rokonaim egy része évek óta izgatottan hallgatja a meteorológiai jelentést. Tavasztól kezdve, a mezőgazdászokkal ellentétben, nekik ráncos lesz a homlokuk, ha beköszönt az aranyat érő eső. Soha annyi boldog tizedik emeleti lakóval nem találkoztam, mint tavaly nyáron, az aszálós hónapokban. Az egész országban csak ők örültek, mert nem ázott be a mennyezetük. Kötényi irodalma van már a tetőbeázásnak, a lakók az építőket, a kivitelezőket az építőanyag-ipart hibáztatják a szőnyegre hulló esőcseppekért. Jó évtizede, hogy megkezdődött ez az egymásra mutogatás. Az indulatokat egyre nehezebb megfékezni, hiszen jogosan követeli a tisztelt állampolgár, hogy pénzéért száraz lakást kapjon. Az irányelvekből kiderül, hogy az EVM huszáros megoldással akarja a következő évtized vitáinak elejét venni, mert „törekedni kell arra, hogy az épületek különböző tetőkialakítási lehetőséggel rendelkezzenek, például alacsony hajlású magastető, távlati lehetőségeit biztosító meredek hajlású magastető”, vagy „a két-négy szintes épületekből álló, együtteseknek magastetős alternatívát is biztosítsanak”.

Ha tekintetével végigszalad a tisztelt olvasó soraimon, bizonyára hamar felfedezi a sok idézőjelet és talán erről az jut eszébe: a világ legkönnyebb mestersege az újságírás. Egyszerűen meg lehet írni a cikket, hiszen elég csak innen-onnan idézgetni. Megvallom, ilyen nagy kedvvel már rég citáltam egy hivatalos íromány passzusait. Sőt, ha a terjedelem engedné, a jó példákhoz tovább idéznék és elidőznék olyan gondolatnál, milyen lesz az energiatakarékos épület, hiszen erről sem feledkeztek el a felelősök. A minisztérium a gondos épület-tájékoztatóra, a szélvédettség körülményeinek garantálására, a napos fekvésre hívja fel a tervezők figyelmét. És ki hinné, ma, hogy az építésszek 30—50 lakáshoz egy olyan közösségi helyet is megálmodnak, ahol a lakók beszélgethetnek, szórakozhatnak.

A gondolatsor végére úgy teszem az utolsó írásjelet: remélhető, hogy a minisztérium irányelvei épületek formájában mielőbb megjelennek.

Halász Miklós

Kommunista műszakot tartottak Szegeden

DÉLÉP: több mint 3 ezer résztvevő

Február elején a szegedi üzemek, szövetkezetek, vállalatok, intézmények dolgozói, valamint a város társadalmi, politikai, állami életének vezető képviselői felhívással fordultak Szeged lakosságához, hogy társadalmi munkájukkal támogassák a műjégy-pálya-építést. Ahhoz, hogy az év végén a műjégy-pályán korcsolyázni lehessen, az építéshez még 17 millió forint szükséges. Ekkor határozták el, hogy március 10-én kommunista műszakot tartanak.

Tegnap, szombaton több mint 30 üzemben, vállalatnál és ipari szövetkezetnél mintegy 13 ezren dolgoztak, végeztek társadalmi munkát. A műjégy-pályára a következő számlára lehet befizetni: Kinnosi Húsos SK, OTP, Csongrád megyei Igazgatóság Szeged, 280-98-005/665-1035.

Munkatársainktól összeállítást közlünk a kommunista műszakról, az 1—3. oldalon.

A mindennapok vasdarabjai

SZEVAFÉM: helyszínrajz betűkkel — irtam noteszombába szombat kötelességemet. Vasasokról kell írnom a kommunista műszak apropóján. Teszem, őszinte örömmel, mert örömmel dolgozókat láttam, olyanokat, kiket belső kényszer vitt a munkapadokhoz, a hétközben megszokott gépekhez, műszerekhez, a mindennapok „vasdarabjaihoz”. Kell az idézőjel, hiszen a külső szemlélőnek csupán csóhal-maz és vashalom, mit lát udvaron és kocsikon, az értő embernek viszont mindez gépkatrész, mert a sima lemezekben ő a lengőkarokat látja, a köracél neki tengely vagy csapágház. Jó volt közöttük.

Elnöki iroda előszobája. Mondom jöttöm okát. Titkárnő, bejelent és tárgyalás közepébe invitálnak. Tartsak velük. Képtelen vagyok, lévén, hogy belső ügyekről beszélnek, s mi közöm hozzá. Tájékoztatnak, hogy a jégy-pályáért már a második szombatot tartják. Tavaly 42 ezer forint jött össze, most is ennyire számítanak. Mindenki dolgozik, csakúgy, mint máskor, tehát most is ennyit tudnak nyújtani. Ezután javasolva kéri: menjek a csarnokokba, beszéljek dolgozóikkal. Bárkivel? Persze!

Legközelebb a műszaki vezető volt, ott az elnök szobájában, s így szólt **Tárkony Imre:**

— Én is akarok korcsolyázni.

Munkatársai kuncognak. — Inkább tartatok velem, nektek sem ártana egy kis mozgás.

Munkatársai nem kuncognak.

Molnár Andrea édesapja géplakatos:

— Annyian kérdezték már, hogy miért csinálom? Boszszant az ilyen kíváncsisággal. Meggyőződésem, kell a jégy-pálya! Hogy hat éves kislányom nem tud korizni? Megtanul.

Papp Géza ugyancsak géplakatos:

— Már tíz évvel ezelőtt kellett volna a jég. Pár éve múltam harminc, s a statisztika szerint ezt a korosztályt tizedeli leginkább az infarktus.

Mondják, hogy kérdezem az Öregt is. Most kapott elismerést negyven éves munkaviszonyáért. Kérdeztem:

— Ebben a szövetkezetben töltöttem 25 évet. Gondolom, elhiszi, nem jöttem volna dolgozni szabad napomon, ha nem érezném kötelességnek a köz segítségét — így vélekedett **Skultéti András.**

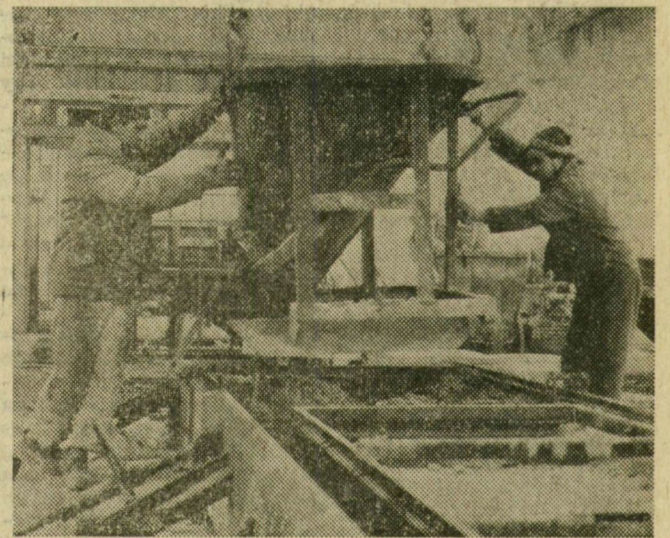
Lemezöllöt állít **Madarász Boldizsár.** A gép mögül csak ennyit szól:

— Ameddig erővel bírom, itt leszek, minden kommunista műszakon.

A Szegedi Vas- és Fémipari Szövetkezetben **Kothencz János** vezetett az üzemben. A kapunál kérdezte:

— Mit gondol, szívesen dolgoznak az emberek? Igen.

A. S.

A házgyár X. hajójában öntik a betonlépcsőket

Az építkezéseken a daruk és a munkagépek az egész héten megszokott időben indultak el ezen a szombaton is. A személyszállító járművek már hajnal óta vitték a munkahelyekre az építőmunkásokat.

Az év első kommunista-műszakján a DÉLÉP minden üzemigazgatóságának üzemében és építészeti egységeiben dolgoztak. A nagy számban vidékről bejáró dolgozók jelentős része is bejött erre a napra, hogy a közös vállalati célkitűzésekhez — a szegedi műjégy-pálya építéséhez és a vállalati dolgozók lakásépítéséhez a kommunista szombat munkabéréből hozzájáruljanak. A vállalatnál csaknem kizárólag termelő munkát végeztek.

A Dorozsmai úti központi telepen a lakatosüzem teljes műszaki gárdája dolgozik és a termelő brigádok is kb. 70 %-os létszámmal. **Pataki István**, a Május 1. szocialista brigád vezetője elmondja, hogy minden brigádtag itt van. Acélajtókat, „nyílászárókat” gyártanak a paneles házakhoz és a rókusi víztorony acéllépcsőjét készítik. A házgyár X. hajójában most a betonlógártók dolgoz-

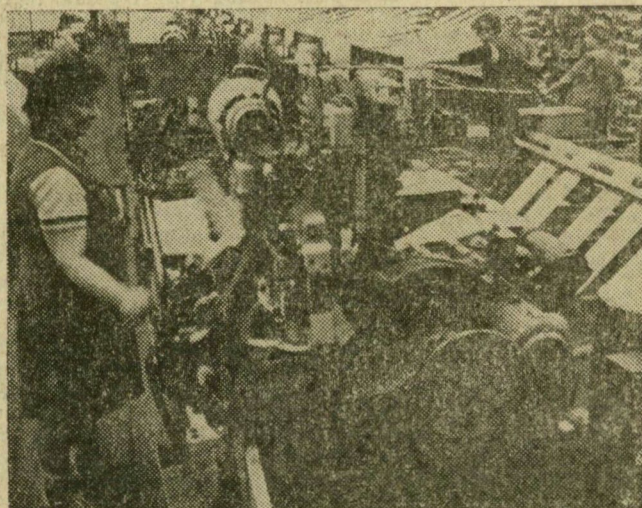
nak. Az üzemvezető és a három művezető a szintén 70 %-ban dolgozó termelőgárda munkafeltételeit biztosítja. A szentesi 16 tantermes iskola falelemeit, az ópusztaszeri múzeumépület pilléreit és betonlépcsőit gyártják, meg az újszegedi családi házak talpgerendáit.

Kint az építési munkahelyeken 55—65 százalékban dolgoznak a munkanapi létszámhoz viszonyítva. Az Etelka-soron útpályaszélesítést végez **Buknicz István** brigádja. Ok Kistelekről járnak be, de közülük csak a betegek hiányoznak. A Mélyépítő üzem célfeladat-ként határozta meg erre a napra az útszakasz elkészítését.

Észak-Újszegeden a lakótelepi építészeti egységnek 30 dolgozója, az Exportüzem 5 ácsa és a generál kivitelező 7738-as üzemnek is mintegy 23 dolgozója termel. A mélyépítők itt 13-an vannak, földmunkát végeznek az épülő utakon.

A DÉLÉP szegedi és Csongrád megyei munkahelyein összesen 3165-en dolgoztak a kommunista szombaton. Ebből mintegy 2400 fizikai dolgozó.

Teljes létszám

A KSZV újszegedi szövögyárában minden üzemszék valamennyi gépe dolgozott. A konfekcionáló üzemben (volt jutagár) is teljes volt a létszám. A kommunista műszak 60 ezer forint bérért adják a jégy-pályára. Ebből 40 ezret Újszegeden, 20 ezret pedig a konfekcionáló üzemben keresnek. Képünk a szövögyárban készült

Marharolád külföldre

A Paprikafeldolgozó Vállalat dolgozóinak mintegy háromnegyede vett részt tegnap a kommunista műszakon. A vállalat minden egysége dolgozott, 790-en jöttek be. Napi munkabérüket, 150 ezer forintot utalnak át majd a jégy-pálya javára. És hogy mit csináltak? Tyúkpörköltet, levesport, halászléköckét, gulyáslevest és — marharoládot, exportra. Amit éppen az Október 11. szocialista brigád tölt dobozokba